

SZENT SZANISZLÓ

Április 11.

*Szczepanowo, 1030/1035. +Krakkó, 1079. április 11 .

A hagyomány szerint Szent Szaniszló püspök és vértanú a krakkói egyházmegye területén fekvő Szczepanowóban született. Családja a lovagok közé tartozott, de nem voltak gazdagok. Születésének pontos dátumát nem tudjuk.

Gyermekkorát szülőföldjén töltötte, iskoláit valószínűleg a krakkói bencéseknel kezdte. Nevelői észrevették képességeit, ezért az akkori Európa egyik szellemi központjába, Liège-be küldték. Itt végezte a teológiát.

Hazatérve rövidesen kitűnt szellemi és lelki kiválósága, ezért a krakkói püspök, Lamberto Zula székesegyházi kanonokká nevezte ki. 1070- ben, amikor a püspök meghalt, a klérus, a nép, sőt maga a fejedelem, II. Bátor Boleszláv (1058--1080) is őt kívánta utódnak. II. Sándor pápa ki is nevezte Krakkó püspökévé, és 1072-ben fölszentelték. Szaniszló volt a második olyan krakkói püspök, aki nem a bencés szerzetesek közül, hanem a világi klérusból került ki. Ez pedig annak a folyamatnak volt része, amellyel a bencés szerzeteseket lassan- lassan visszaszorították a lengyel egyház kormányzásából.

Püspöksége nagyon kedvező körülmények között indult. A király támogatta, s így Szaniszló az egyházmegye térítését véghez tudta vinni. A reformszellemet, amelyet Liège-ből, azaz a nyugati egyházból hozott magával, a papság körében meg tudta szerettetni, és ennek megfelelően sikerült megújítania a klérust.

Az évek múlásával azonban a király és a püspök közötti barátság egyre inkább elhidegült, majd ellenségeskedéssé fajult, míg a király meggyűlölte a püspököt. Nemsokára nyílt összeütközésre került sor, és Szaniszló püspök kiközösítette Boleszlávot. A király válaszul megölette embereivel a Szent Mihály-templom oltáránál Szaniszlót. Sőt, nemcsak meggyilkolták, hanem meg is csonkították, miként a felségárulókat szokták, azaz levágták kezét, lábát.

A templom melletti temetőben temették el, de már 1088-ban kiemelték, és átvitték a krakkói Wavel-székesegyházba. A sírjánál azonnal megnyilvánult a hívők tisztelete, főleg a szegények részéről, akiknek atyja volt életében.

Szentté avatását 1229-ben indították el és 1253-ban zárult le. IV. Ince pápa Assisiben hirdette ki. Ünnepe május 7-i dátummal 1594-ben vették föl a Római Kalendáriumba. 1969-ben áthelyezték április 11-re, amely napon a krakkói káptalan halottaskönyve szerint vértanúságot szenvedett.

<http://www.katolikus.hu/szentek>

Szent Szaniszló (Szczepanów, 1030/1035 – Krakkó, 1079. április 11.) lengyel püspök és vértanú, Lengyelország védőszentje.

A hagyomány szerint Szczepanówban (*Istvánfalva*) született (az angol és lengyel társlap szerint 1030. július 26-án). Bár lovagi családból származott, családja nem volt gazdag. Krakkóban, Gnieznóban és feltehetően Párizsban tanult. Hazatérése után Lamberto Zula krakkói püspök kanonokká nevezte ki. A püspök halála után II. Merész Boleszláv javaslatára II. Sándor pápa Krakkó püspökévé nevezte ki. Hivatalát 1072-ben, felszentelése után foglalta el. Kedvező körülmények mellett látott hozzá a térítésekhez és a nyugatról magával hozott reformok megvalósításához.

Szent Szaniszló, Lengyelország védőszentje

Szaniszló halálával kapcsolatban két elmélet létezik. A hagyományos lengyel történetírás szerint, amely a 12.-13. század fordulóján élt Wincenty Kadłubek krakkói püspök krónikájából indul ki, a király és a püspök közti viszony megromlott, Szaniszló kiközösítette II. Boleszlávot, ezért a király a Szent Mihály-templomban megölette Szaniszlót. Szaniszlót mint felségárulót megcsonkították, kezét és lábait levágták. Újabb kutatások szerint, amelyek forrása a korban közeli Gallus Anonymus krónikája, Szaniszló bűnt követett el, ami miatt Boleszláv haragra gyúlt és elrendelte a püspök kivégzését. (A krónikás az erkölcsi értelemben vett *peccatum* szót használta.) Először a templom melletti temetőben temették el, majd 1088-ban kiemelték és átvitték a waweli székesegyházba.

Sírjához kezdetben elsősorban szegények jártak. 1229-ben elindult a szentté avatás. 1253-ban IV. Ince pápa Assisiben szentté avatta. A 14. századtól kezdve a lengyel királyokat Szent Szaniszló sírja mellett koronázták meg. 1594-ben május 7-ére vették fel az ünnepét a Római Kalendáriumban, azonban 1969-ben megemlékezését áthelyezték április 11-ére, mivel a krakkói káptalan halottas könyve alapján ezen a napon szenvedett vértanúságot.

Wikipedia

Szent Szaniszló püspök, vértanú - született: Szczepanowo, Lengyelország, 1030/35 körül. Elhunyt: Krakkó, 1079. április 11.

Valószínűleg a krakkói bencéseknel tanult, majd a teológiát Liège-ben végezte. Hazatérve a krakkói székesegyház kanonokja, 1070-ben II. Boleszláv és a nép egyhangúlag püspökké választotta. Kezdetben a király támogatásával minden tervét megvalósíthatta, de hamarosan kiderült, hogy Boleszláv bűneit nem nézheti szó nélkül. Különösen a kijevei hadjárat (1075-77) után éleződött ki az ellentét annyira, hogy kiközösítette a királyt, aki 1079. április 11-én a krakkói Szent Mihály-templomban mise közben megölette. Holttestét, mint felségárulóét, feldarabolták. A közeli temetőben temették el, majd 1088-ban átvitték a Wawel-székesegyházba. A nép azonnal szentként tisztelte, 1253-ban IV. Ince pápa avattá szentté. Lengyelország egyik védőszentje. Római templomát 1575 körül Báthori István mint lengyel király építtette. Püspöki ruhában, bottal és néha könyvvel ábrázolják, néha a tizennégy segítőszent között szerepel (Csengöldi táblakép, Esztergomi Keresztény Múzeum 1494). Magyarországi tiszteletét leginkább a lengyel jámborság sugározta át a Szepességbe és a vele szomszédos tájakra. Legendája az Érdy-kódexben olvasható.

ktp.hu/kalendar